

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De praeparatione qua concionator vtetur ad singulas conciones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Ioan. 4.

Christus Testis, cum Dei sapientiam, vitamque æternam monstraret mundo, paucitate discipulorum contentus fuit: unum aliquando solam mulierem Samaritanam habuit, quæ illum & de diuino cultu, & de celesti gratia loquentem audiret.

In rebus aduersis omnem animi abiectionem vitabit.

Pro gloria Christi, pro salute animarum, in omni oppugnatione, nihil non fortiter constantique aget.

Amore Dei inflammatus, non modò probra, conuicia, contumelias patienter feret; sed mortem ipsam, si opus fuerit, forti iunctoq; animo subibit.

Offeret, commendabit se diuinæ luci, & præclusis sensibus in illius infinito amore immensaq; charitate conquiescet.

Superbiam, fastidium, atque arrogantiam valde cauebit.

Ac propterea illa tantum sola proferre studebit, non quæ qualis aut quantus ipse sit, declarent, sed quæ audientibus salutariter profutura sint.

In omni denique actione, functioneque, vniuerso populo spiritale gaudium, virtutumque sanctarum exemplum præ se feret.

Hæc verò vt Dei beneficio donoque rectè assequatur; id valde curabit, vt singulis diebus matutinas & cæteras canonicarum horarum preces officiumque ritè, distinctè, pieq; ex instituto atque ex præscripto regulæ quam proficitur, si regularis est, aut si secularis clericus choro adstrictus, ex illius disciplina, cum potest, in ecclesia, atque in ipso choro vnà cum cæteris præstet.

Recitato officio, aliquid temporis in diuinarum rerum contemplatione, pioq; tacitæ meditationis studio ponet.

Ita enim fiet, vt diuini amoris ardore inflammatus, qui orando meditandoque maximè exardescit, auditores suos, ad charitatis, quæ seminarium est omnium virtutum, studium incendat ardentius.

Missæ sacrificium quotidie offerre non prætermittet, nisi legitima causa impediat.

Hoc sanctissimi sacrificij offerendi vsu frequenti, cum sibi in omnes sanctè a-

gendi partes plurimum proferre; tum fideles etiam excitabit, vt sacrificij sanctissimi sint cultores, & diligentiores & religiosiores.

De præparatione quæ concionator vtetur ad singulas conciones.

PRIMUM, cum prædicandi munus, non humanæ scientiæ aut eloquentiæ, sed diuinæ virtuti ac Spiritus sancti gratiæ inniti concionator intelligat; diligentissimè sibi cauendum existimabit, ne mortali culpa affectu Spiritum sanctum contrisset, & apostolicum opus, atque adeo D.N. Iesu Christi minus attingat.

Sed conscientiam autè ab omni peccatorum impuritate pœnitentiæ sacramento expurgabit, quàm ad verbi Dei tractationem accedat.

Et verò grauissimam illam prophetæ obiurgationem vehementer pertimescendam ducat. Peccatori dixit Deus,

quare tu enarras iustitias meas; & assumis testamentum meum per os tuum? Deinde cum concionis quam proximè habiturus est causa, se studio dabit, sanctum Thomam Aquinatem, & alios sanctitatis laude claros viros ad imitationem sibi proponet; qui religiosa aliqua precatone vsi sunt, prius quàm studijs se dederent.

Post breui oratione ad Deum vsus id omnino studebit, vt quod in concione dicturus est, antea bene cognitum habeat: vbi verò ex studio, librorumque tractatione cognouerit, ac perceperit, quod concionaturus est, tum singulas concionis partes quas animo concepit, etiam atque etiam diligenter pieq; meditabitur.

Qua in meditatione ita religiosè se se aspicere conabitur, vt audientium animos mentesq; ad illum ipsum pietatis affectum sanctæque agendi ardorem, quantum in se est, excitet.

Ad se ardenti pietate inflammandum, dum etiam in concionis studio tractationeq; versatur, Christi Domini cruci affixi, vel Apostoli Pauli prædicantis (vt sanctus & hysostionis fecisse traditur) imaginem sibi ob oculos ponet: quam

tacita

vacita meditatione intueatur. Maxime vero nocte quæ concionis diæ præcedit, eam præparationem adhibebit, vt ardentem Deum oret, omnis sapietiz, omniumq; sanctarum virtutum auctorem, qui & sibi, & alijs qui audituri sunt, largiatur, vnde diuinus cultus, & salus animarum adiuuetur.

Nec porro nostra ætate defuerunt, qui non solum profusis lachrymis, sed cæso etiam verberibus corpore id à Deo petere consueverunt.

Id etiam institutum habebit, vt ante quam suggestum ascendat, perpetuo sibi proponat concionem eiusmodi, quæ scilicet vel multitudo sit hominum esurientium, cibumque à prædicatione sua expectantium; vel cætas claudorum, paralyticorum, hydropis laborantium, mututorum, cæcorum, surdorum, malo demone æstuantium, leproforum, valetudinis beneficium quærentium.

Huc cum spectare debeat, ita in omni concionandi parte se comparet, vt eorum rationibus salutique prospiciat, & consulendo, & consolando, & omni officio, præstantiq; remedio.

Consideret præterea, se piscatorem hominum esse: ideo neruos omnes intendere debet, atque adeo expiscari, vt fagenam euagelicam impleat, nempe animas pereuntium Christo Domino lucrifaciat. quare videat, nè in prædicationis officio languescat.

Sed vt sanctas commotiones in alijs excitet, tales primùm animo suo ipse concipiet, atque in se se exsuscitabit: ita vt quales in aliorum mentes transfundi cupit, ipse illas animi sui sensibus rectè concepat, quasi spectandas cæteris proponat.

Id a se qui studebit primùm ardenti prædicatione; deinde rei de qua dicturus est, explorata cognitione; tum vehementi cognitione, & quasi ob oculos posita specie ipsius rei quam meditatione concepit; ac præterea attenta lectione loci sacre scripturæ, qui cum re conueniat, quam animo excogitaram habet.

Et quoniam ad commouendos animos parum valet concio alieno labore conscripta: nunquam ad affectionum excogitationem alienæ concionis industria

vetur: sed ingenio suo concipiet ac gignet, quò vehementius primùm se, deinde alios afficiat.

Disciplinæ enim cibus qui populo proponitur, mente propria, quasi stomacho concoctus, vires maiores habet ad omnem sanctam commotionem.

Nè igitur concionator se totum in alienas conciones temerè ingurgitet: satius est, eas ex sanctissimorum ecclesiæ doctorum, Gregorij Magni, Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, aliorumque patrum homilij, sermonibus, & tractationibus confici, & quasi constari.

Eam quoque præparationem in omni concione rectè explicanda adhibebit, vt quem deuotionis ardorem ex religiosa diuinarum precum recitatione, sacra celebratione, & pia meditatione Deo iuuante conceperit, eundem studiosè euret secum in suggestum deferre.

De concionatoris officio in suggestu.

ATQVE hæc quidem sunt, ad quæ concionator se parat, antequam suggestum ad concionandum ascendat: quem vbi ascendit, illud in primis breui tacita oratione rursus à Deo præcabitur, vt sincerum castumque sit prædicationis suæ studium; vt nemini noxium; vt & sibi, & omnibus in commune salutare.

Hocque etiam summa prece tacitus contendet, vt si fortasse in concionando se vel gloria inani, vel alio vitio attentari aliquando contigerit; id, & alia omnia, quæ aliorum quam ad diuinam gloriam, ad animarumque salutem spectet, Deus diuinæ suæ gratiæ virtute disijciat, atque planè auertat.

Deinde, quod antiquissimi instituti est, ac non sine mysterio quidem, salutationem angelicam, non festinanter, non canore, sed graui, piaque pronunciatione, ac genibus flexis recitabit, ad præscriptam verborum formulam quæ ecclesiæ sancta vitur: ita vt ne verbum quidem vel addat, vel detrahat, vel mutet, quod ab illius instituta ratione diuersum sit. Si concionatur intra Missarum solennia quæ ipse celebrat, salutatione angelica non vtetur.

Dum in concione versatur, sibi ob mentis